

Diputació
Barcelona

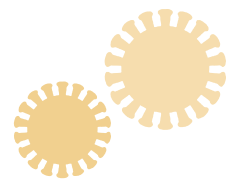
Àrea d'Educació,
Esports i Joventut

Gerència de Serveis d'Educació

Idees clau

**Les oficines municipals
d'escolarització i el paper
dels municipis en la lluita
contra la segregació
escolar en temps de
desconfinament**

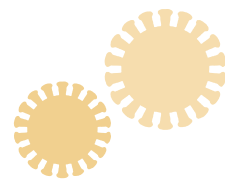
El marc normatiu de les OME

Decret 252/2004: l'aparició de les OME

- El decret va concebre les OME com una eina de col·laboració entre el Departament d'Educació i els ens locals per ordenar i planificar l'oferta i la demanda educatives amb les finalitats següents:
 - Informació i orientació de les famílies
 - Distribució equilibrada d'alumnat amb Necessitats educatives especials (NEE)
 - Recollida de sol·licituds d'admissió conjuntament amb el centre docent sol·licitat en primer lloc
 - Publicació de l'alumnat admès als centres educatius sufragats amb fons públics
- Hi va haver tres elements relatius a les OME que al decret no es van acabar de desenvolupar per oposició de l'escola concertada (que va aconseguir que els suspengués el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya):
 - Centralització de les preinscripcions
 - Baremació de les sol·licituds d'admissió
 - Assignació de lloc escolar a les sol·licituds presentades fora de termini

Decret 75/2007: més concreció

- Va concretar les finalitats de les OME:
 - Orientar i informar les famílies sobre tota l'oferta educativa al municipi
 - Distribuir de manera equilibrada l'alumnat amb NEE en el marc de les funcions atribuïdes a les comissions d'escolarització (amb els objectius de la integració i la cohesió social)
 - Supervisar el procés d'admissió de l'alumnat, el compliment de les normes que el regulen i proposar a l'Administració educativa les mesures que consideri adequades
- Estableix que les comissions d'escolarització són part integrant de l'OME.
- Un dels principals elements de canvi del decret respecte a l'anterior és el fet que va eliminar els aspectes que havien estat més criticats per l'escola concertada. Introdueix esmenes plantejades pel TSJC (per exemple, les OME han de remetre als centres totes les sol·licituds i els centres són els que les puntuen). Per tant, es manté la lògica preferent dels centres en l'admissió.

La Llei d'educació de Catalunya (LEC 12/2009): formalització amb rang de llei

- La LEC reforça el Decret 75/2007 (específicament la preferencialitat dels centres en l'admissió) i manté les funcions que atribuïa a les OME:
 - Gestió de la informació
 - Acompanyament i tramitació de sol·licituds
 - Formulació de propostes d'àrees d'influència

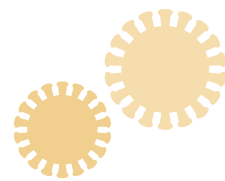
La capacitat d'intervenció de les OME i el paper de l'Administració local

Principals intervencions de les OME

- Detecció d'alumnes amb NEE
- Informació, assessorament i acompanyament a les famílies
- Distribució d'alumnat en el marc de la comissió de garanties
- Conscienciació pública

Les OME dins la planificació educativa local: algunes bones pràctiques des dels municipis

- Assessorament sobre els processos de preinscripció i matriculació (informació sobre les característiques de tots els centres del municipi, coordinació de les jornades de portes obertes, foment del discurs positiu sobre els centres per trencar estereotips...)
- Acompanyament i suport a les famílies novingudes per a l'escolarització (per exemple, amb la incorporació de mediadors interculturals)
- Detecció i distribució d'alumnes amb NEE i de la matrícula viva
- Conscienciació i transversalitat (foment d'espais de debat sobre la matriculació, sobre les NEE, matrícula viva...)

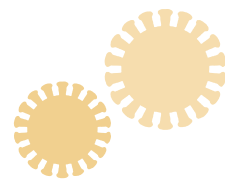
Límits i dèficits que reproduïxen la segregació i les desigualtats educatives

- Desigualtats territorials (depèn massa del voluntarisme de cada municipi, de la voluntat d'endegar aquestes actuacions)
- Dèficits en el coneixement de les vacants sobrevingudes (en alguns casos no són conegudes per les OME)
- Dèficits en la gestió de la matrícula fora de termini (cercle viciós: tendència a derivar la matrícula viva cap a escoles menys desitjades perquè hi ha més vacants)
- Dèficits en l'acompanyament de l'alumnat amb NEE en el procés d'admissió (tendència a derivar a centres amb alta concentració d'aquest perfil d'alumnat)
- Manca d'imaginari socials favorables a l'equitat (prejudicis sobre determinats centres, cal activar discursos d'heterogeneïtat intraescolar)
- Dèficits en la qualitat de la informació proporcionada a les famílies (no totes disposen de la mateixa informació)

Les OME en el marc del nou decret d'admissió: un nou marc normatiu per lluitar contra la segregació

Algunes novetats del nou decret d'admissió

- Reforçament del dret d'informació i assessorament durant els processos de preinscripció i fins a l'inici del curs
- Taules locals de planificació educativa
- Per primera vegada s'accepten sol·licituds d'admissió per via telemàtica
- Establiment preceptiu de les OME als municipis a partir d'un determinat nombre d'habitants
- Concreció dels conceptes d'escolarització equilibrada, segregació escolar i alumnat amb Necessitats Específiques de Suport Educatiu (NESE), alumnat amb NEE.
- Establiment de reserves diferents entre centres d'una mateixa àrea d'escolarització
- Mesures per a l'equitat escolar i la cohesió social

Eixos principals sobre els quals les OME poden actuar

- Més transparència (per exemple, detalla quines dades els centres estan obligats a traslladar a les OME)
- Manté les dinàmiques d'acompanyament i gestió de les sol·licituds d'admissió
- Nou concepte de *coordinació* de les jornades de portes obertes per part de les OME
- OME i Comissió de Garanties d'Admissió:
 - Intervenció en la definició d'alumnat NESE i NEE
 - Reserva de places: es manté la reserva mínima de dues places però, a proposta de la Comissió de Garanties d'Admissió, es pot modificar la reserva a tots o alguns centres d'una mateixa àrea
 - Establiment d'una proporció màxima d'alumnes amb NESE als diferents centres

Mesures per afavorir l'equivalència escolar

Entenem per *equivalència escolar* la voluntat de crear una xarxa escolar on els alumnes tinguin les mateixes opcions de tenir una trajectòria escolar reeixida amb independència de quina sigui l'escola on vagin.

Elements que formen part de l'equivalència escolar

- Equivalència entre alumnes

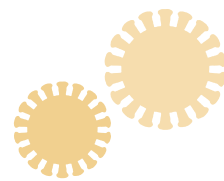
Que hi hagi escoles barrejades (heterogeneïtat intraescolar i homogeneïtat interescolar), no només repartint alumnes vulnerables sinó també amb una distribució equilibrada de perfils d'alumnes i famílies. Cal aconseguir que hi hagi contagi d'expectatives entre alumnes.

- Equivalència entre centres

Les escoles poden ser diferents però no han de ser desiguals (és bona la singularitat de centres però ha de ser amb límits, per no fomentar la iniquitat).

- Equivalència percebuda

Cal treballar perquè les percepcions per part de la ciutadania no incrementin la desigualtat entre els centres.

Eines i àmbits d'actuació a l'abast de les OME per afavorir l'equivalència escolar

- Equivalència entre alumnes
 - Zones escolars (petites i socialment heterogènies)
 - Distribució d'alumnes amb NESE
 - Distribució de la matrícula viva
- Equivalència entre centres
 - Vetllar per l'equitat educativa (projectes com les *magnet schools*)
 - Reforçar projectes educatius amb lògica municipal
 - Evitar l'atomització del mapa escolar (es donen casos de petits centres d'una sola línia que han afavorit dinàmiques de segregació escolar mentre es tanquen línies a altres centres)
- Equivalència entre percepcions

Cal buscar l'equilibri entre unes famílies ben informades i dinàmiques amb efectes quasi comercials entre centres. Cal que les jornades de portes obertes afavoreixin processos cooperatius, no competitius.

El confinament: efectes negatius

Els efectes negatius del confinament han fet evident la iniquitat ja existent en el sistema tant entre l'alumnat com entre els centres:

- Alumnat: els estudis mostren que l'alumnat més vulnerable ha tingut més dificultats per seguir el curs
- Centres: d'una banda, ha evidenciat la iniquitat del sistema (hi ha hagut centres on ha calgut més seguiment personalitzat que a d'altres) i, de l'altra, una asimetria entre la xarxa pública i la privada en relació amb la necessitat de completar el currículum

Aquests continguts provenen del seminari en línia "Les oficines municipals d'escolarització i el paper dels municipis en la lluita contra la segregació escolar en temps de desconfinament", impartit per Isaac González, sociòleg i professor de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC), i Enric Saurí, sociòleg i professor de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), i organitzat per la Gerència de Serveis d'Educació el dia 1 de juliol de 2020.

Video de la sessió:

https://youtu.be/d_J0Th3e0mY

Presentació:

<https://www.diba.cat/documents/113226/316752483/PresWebinarOMEs.pdf>

Article a "El blog de l'educació local":

<http://diarieducacio.cat/blogs/educaciolocal/2020/07/13/les-oficines-municipals-descolaritzacio-i-el-paper-dels-municipis-en-la-lluita-contra-la-segregacio-escolar/>